

Samsundan Ankaraya

Bugün Ebedî Şefin mânevî
huzuruna açık alınla çıkı-
yoruz, çünkü emanetini a-
ziz tuttuk.

Yazan: Ahmet Emin YALMAN

Atatürkü hatırlamak için
filân ve falan tarihi güne
ihtiyacımız yoktur. Atatürkün
fani kılığı topraklar altındadır,
fakat ruhu her zaman bizim ru-
humuzda yaşıyor.

Zaten, Mustafa Kemal, Türk
azim ve iradesinin insan şekli-
ne girmiş bir timsali değil mi-
dir? Karanlık günlerde başımız
sıkılmıştı. Varlığımız, istiklâlî-
miz tehlikede idi. Yaşamak ve
makûs talile çarpışmak azmi
hepimizde katra katra vardı.
Bu katraların müsterek bir iç-
timai kudret halini alması için
birleştirici bir rehber lâzımdı.
Milyonlarca Türk içinde en ce-
sur, en cüretli, en akıllı, en u-
zak görüşlü O idi. O, çekti, top-
ladı ve müsterek gayelerimiz i-
çin harekete getirdi.

Atatürkün ruhunda toplanan
bu içtimai kuvvet katraları da-
ha canlanmış, pekleşmiş, suur-
lanmış, iradeleşmiş bir şekilde
ruhlarımızı geri geldi, kanları-
mıza karıştı, bu sayede başımı-
zı yükseklerde tutuyoruz. Her
günkü hâdiselerin fevkinde ka-
lıyoruz ve her türlü aksi ihti-
mallere, kendimize güvenerek,
bakıyoruz. Ebediliğin nuru, bi-
zim için her türlü muvakkat ka-
ranlıkları aydınlatıyor, sisleri
dağıtıyor.

Atatürkü kaybettikten sonra,
bütün dünya ile beraber şiddet-
li buhranlar karşısında kaldık.
Atatürkün tabirince Türkün
makûs talini yenen yüksek ve
asil insanı, çok şükür ki başı-
mızda bulduk. Zaten kurtarıcı
hamleleri beraber başarımlar-
dı. Biri düşünmüş, ana planları
yapmış, diğeri cephelerde, Lo-
zanda, iş başında gerçekleştiri-
mişti.

Mukadderatımızın en usta el-
lerde olduğuna emniyet duy-
duk, huzur duyduk. Hiçbir tel-
kine kapılmıyarak, hiçbir teh-
ditten yılmıyarak kendi mukad-
deratımıza tam mânâsile hâkim
ve sahip kaldık, birliğimizi mu-
hafaza ettik, şerefimize, namu-
sumuza el sürdürmedik.

19 Mayıs, Atatürkün yirmi
iki sene evvel Samsuna ayak
baştığı, milletin esaretten, zil-
letten kurtuluşu için ilk kati a-
dımı attığı günün yıldönümü-
dür. Bugün Ebedî Rehberimizin
mânevî huzuruna açık alınla ı-
kabiliyoruz. Çünkü emanetini
aziz tuttuk, bizden beklediği va-
zifeleri yerine getirdik. Bun-
dan sonra da, en aksi ihtimaller
karşısında bile, bunları yerine
getirebilmek için lâzım gelen
birlik, güven, azim ve irade biz-
de tamâmîle vardır.

Türk istiklâl hareketinin do-
ğuş günü, gençliğin tabii bay-
ramıdır. Samsundan Ankaraya
koşu tertip eden, Ebedî Şefin
Millî Şefe haber ulaştırın, em-
neti vilâyet hudutlarında elden
ele veren gençler, Türk gençli-
ğinin şeref ve istiklâl yolları ü-
zerindeki ebedî koşusunu temsil
ediyorlar.

Türk gençlerinden binlercesi,
yüz binlercesi bu sanyede dağ
başlarında, sahil boylarında is-
tiklâl bekçisi sıfatıyla vazife gö-
rüyorlar. Bu gençler kavga ara-
mıyorlar, fakat yurtlarına sata-
nan olursa Türk hamaset tari-
hine eşsiz destanlar ilâve etmi-
ye hazır bulunuyorlar. Sarsıl-
maz azimleri sayesinde memle-
keti harpten korumak için de,
tecavüze uğrarsak bizi ve ide-
allerini en saf şekilde temsil et-
tiğimiz insanlığı zafere ulaştır-
mak için de onlara güveniyo-
ruz.

Atatürkün tam 22 sene evvel
Samsuna çıkmakla ilk adımı
attığı istiklâl mücadelesi, «ha-
kikati görelim, kuvvetimizi he-
melyalım» diye bağırın türlü,
«hüvâ bozgunculara, korkaklara,
hainlere rağmen kazanılmıştır.
Bugün de bazan aşıktan açığa,
bazan kısık bir sesle: «Hakikat»
(Devamı: Sa. 4, Sü. 5 te) —

Asîl Türk gençliği

Bugün Atatürk'ün manevî huzurunda

Bugün Atatürkün kurtu-
luş hareketine başlamak ü-
zere Samsuna Anadolu
topraklarına ayak bastığı-
nın yirmi ikinci yıldönümü-
dür. Türk gençliği bugünü
kendine mahsus bir bay-
ram günü biliyor. Her Türk
genci, bugün Atatürkün
mânevî huzuruna çıkacak,
Atamızın vasiyetini hatı-
rardan geçirecek, onun huzu-
runda azmini, imanını taze-
leyecektir.

Atatürkün gençliğe va-
siyetinde şu sözler vardır:
"Bir gün istiklâl ve cüm-
huriyeti müdafaa mecbu-
riyetine düşersen vazifeye
atılmak için içinde buluna-
cağın vaziyetin imkân ve
şartlarını düşünmeyecek-
sin!"

..... Ey Türk istiklâlinin
evlâdı! İşte bu hal ve şart-

lar içinde dahi vazifen Türk
istiklâlini ve Türk Cümhu-
riyetini kurtarmaktır. Muh-

taç olduğun kudret damar
larındaki asil kanda mev-
cuttur..

Bu sözlerin ifade ettiği
ruh, bize İstiklâl Harbini
kazandıran ruhtur. Türk

gençliği bunu anlamış,
kavramış, benimsemiştir.
Atatürkün vasiyetini tam
bir şuur ve imanla tutuyor
ve her vakit tutacaktır.

Samsun - Ankara koşusu Başlarken

— Hangi yoldan
gideceğinizi bili-
yor musunuz?

— Elbette, Ata-
türkün yolundan!..

Spor Bayramı münasebetiyle

Yazan:

REŞAT NURİ

Sporun ehemmiyetini son zaman-
lara kadar anlamadığımız ve belki
de gördüğümüz fena şekillerine alda-
narak biraz da aleyhinde bulundu-
ğumu utanarak itiraf edeceğim.
Kendî hesabıma nihayet İsveç
jimnastiği tarzında bazı ekzersis-
leri; at, av, kürek ve yelken eğlen-
celerini vücut ve ruh sağlamlığına
hizmetleri itibarıyla kabul ederdim.
Tam çalışmaya başladıkça, güçlü, kuv-
vetli gençlerin futbol sahalarda,
boks ringlerinde, koşu yollarında
kendilerini, birbirlerini ve zaman-
larını telef etmelerini gayesiz gö-

rür ve hele sağ, sakallı adamların
güneş, yağmur demeden çokluk ço-
cuk arasında koşmalarına ve ya-
şlarına yakışmayacak heyecanlar-
la bağırıp çağırışmalarına bir
tutulu aklı erdiremezdim.
Bana bugün gafletimi utanarak
tasdik ettiren hepimizin bu son
harpten aldığımız dersler olmuş-
tur.

On sekizle yirmi beş, otuz ara-
sında en kabiliyetli ve zeki genç
çocukların deniz diplerinde, tutuş-
muş hava tabakaları arasında oy-
nadıkları korkunç cehennem oyunu
pek âlâ gösteriyor ki, harp ar-
tık yalnız fedakâr ve mutî piyade
ordularıyla başarılabilecek bir iş de-
ğildir. Bu gece olmazsa yarın gece,
yahut onu takip edecek kırık, elli
geceden birinde mutlaka pervane
gibi kanatları tutuşarak düşeceği-
ni bilen genç çocukları ateş yalnız
şuurlu bir vatan sevgisinden mi
ibaretti? İnsana öyle geliyor ki,
(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Millî Şef At yarışlarında

Ankara, 18 (Telefonla) —
Millî Şefimiz at yarışlarını ge-
reftendirmişler ve koşu yerini
dolduran binlerce halk tarafın-
dan şiddetle alkışlanmıştır.

Bayrak Bu sabah 8.30da Ankaralılarda

Kalecik, 18 (A.A.) — Çankırı-
dan gelmekte olan bayrak bu-
gün saat 14.30 da vilâyet hudu-
dunda teslim alınmıştır. Bayrak
Ankaraya doğru yoluna devam
etmektedir. Yarın sabah saat
8.30 da Ravi'de Ankara atletle-
rine tevdi olunacaktır.

Amerika harbe girmeye hazır

Donanma, Fransız
gemilerini zapt
emrini aldı

Londra, 18 (A.A.) — Daily
Mail'in diplomatik muhabiri ya-
zıyor:

Londrada mesul mahfillerde
bildirildiğine göre, Amerika Bir-
leşik devletleri, şimdiye kadar
hiçbir zaman olmadığı derecede
harbe girmeye hazır vaziyettedir.

Amerika donanması açık de-
nizde rasladığı bütün Fransız ge-
milerini müsadere emrini almış-
tır.

Boston radyosunun bildirdiği-
ne göre, Amerikaya gitmek üze-
re yolda bulunan bir Fransız ti-
careti gemileri kâfilisinin müsa-
dere edileceği dün Vaşingtonda
söylenmekte idi.

Dük Daosta teslim oluyor

Kahire, 18 (A.A.) — Resmen bil-
dirildiğine göre, Dük d'Aosta, Am-
baalığı muntakasadaki İtalyan kuv-
vetlerinin teslimini teklif etmiştir.

(Son bir telgraf Habeşistanda ateş
kesildiğini ve müzakerelerin başladı-
ğını bildirmektedir. Bu telgraf be-
şinci sayfamızdadır.)

General Dentz Suriye ve Lübnanı müdafaa emri almış

Beyrut, 18 (A.A.) — Suriye
ve Lübnan Fransız yüksek komi-
seri General Dentz, bu akşam
saat dokuzda Beyrut - Şark rad-
yosu ile aşağıdaki hitabeyi irad
etmiştir:

Fransızlar, Lübnan'lılar, Suri-
ye'liler,
Mareşal Petain'in hitabesini
(Devamı: Sa. 5, Sü. 3 de) X/X

(Fransa, Suriye ve Irak'a ait diğer
telgraflar da beşinci sayfamızdadır.)

GÜNÜN SESİ

Avrupada 20 Senem Nasıl Geçti İki rafadan yumurtaya mukabil Taze havyar...

Yazan: **Rebla Tevfik BAŞOKÇU**

Telif ve tercüme hakkı tamamile mahfuzdur

— 33 —

— Madam dedi. Müsyü Damgar dünyanın en terbiyeli ve en dürüst adamlarından birisidir. Bizim oteli, mize iki senedir hemen her ay gelir birkaç hafta oturur, Danimarka hükümeti namına şimendiferler alır, Berlinin en yüksek adamlarıyla temas eder. Şimdiye kadar onun en küçük bir şeyi görülmemiştir. Ve otele kendisini hiç bir hanıma takdim etmemiştir. Bu karanlı salonda oturmakta iken lokantada oturup görülmüş. Daha münasip olur. Zaten sizi davet ettiği lokanta bizim otelin tam karşısındadır «Mersedes Palas» derler. Berlinin en kibar yerlerinden birisidir.

— Evet ama dedim. Biraz evvel yemek yedimmi söyledim. İki kere yemek yemem değil mi?

Müsyü Damgar lakırdımın uzamasından ter döktüyordu. Direktöre uzun uzun bir şeyler anlattı. Direktör tekrarı:

— Madam, dedi Müsyü Damgar size tekrar rica ediyor. Yemek yeme seniz de bir limonata yahut bir kahve içersiniz. Bunu kabul ederseniz tarafımızdan büyük bir nezaket eseri olarak teltakile edeceğim.

— Pekli dedim. Gidelim, fakat tekrar edeyim ki ne bir şey yerim. Ne de içebilirim.

Muvafakat cevabı üzerine Müsyü Damgar büyük bir memnuniyetle teşekkül etti.

Mükellef lokantadan içeri girdiği miz zaman garsonları yerlere kadar eğilerek Müsyü Damgarı selamlayışlarından oranın maruf bir siması olduğunu anladım.

En iyi yerde bir masa verdiler. Müsyü Damgar yemek listesini eline aldı. Ve bana dönerek ne arzu ettiğini mi sordu. Ben de işaretle hiç bir şey yemiyecemiğini tekrar söyledim. Bu nun üzerine o, garsona birkaç emirler verdi. Biraz sonra yemekler başladı. Evvelâ taze havyar kızarmış fransız ve tereyağ göndü. Ve beyaz şaraplar bardaklara kondu.

Doğrusu ben havyara bayıldım. Otele yedim iki rafadan yumurtayı taze havyarın karşısında iştihamı kapatacak kadar üzerinde müessir olamamıştı. Fakat bu gece bana yalnız dimağın şahsiyeti refakat ediyordu. Ve hiç bir şey yemiyecemiğini oteller çıkarken bu adama seçmişim.

Müsyü Damgar ince kızarmış fransızdan üzerine evvelâ tereyağını ve sonra da bol havyarı sürdükten sonra tabağı bana uzattı. Gülerik:

— Buyurun. Dedi. Ben de gülerik başımı salladım. Fransızca:

— Teşekkür ederim. Fakat yiyemem. İmkânı yok dedim.

— Belki havyar sevmiyorsunuz?

— Çok severim, fakat yemek yedim. Aş değdim.

Havyarın arkasından güzel kızarmış bir tavuk etrafı muhtelif sebzele süslenmiş, yanında yeşil salata ile beraber masaya geldi.

Garsonların tavuğun en iyi parçalarını keserek sebzelerle hazırladıkları tabağı bana doğru uzatırken işareti etti. Müsyü Damgarın önüne koymalarını söyledim.

Zavallı Müsyü Damgar, her halde ömründe böyle inatçı bir kadımla yemek yememişti. Hayretler içinde:

— Hiç olmazsa bir lokma yeyiniz diye işaret etti.

— Çok, tokum yiyemem dedim. Nezaketten bir yudum şarap içtim. Tavuğu müteakip yemişler ve şampanya geldi. Fakat yenip içilmedi.

Yemek salonunun yanında bir de dans salonu vardı. Yemek arasında büyük gece tuvaletleri giymiş sarı Alman kadınları simokimli erkeklerle dans ediyorlardı. Mersedes Palasın müziği pek güzeldi. Koca yemek salonunda gece tuvaleti giymiş müsyü Müsyü Damgar ile ben vardım. Gündüzlük kostümlerin içinde biz biraz göze çarpıyorduk. Müsyü Damgar bana işaretle anlatıyordu ki, eğer dans etmek seviyorsam başka bir akşam gece kıyafetle gelir dans ederiz. Ben:

— Ben dans etmiyorum. Dedim. Dikkat ettim ki Müsyü Damgar baş-

her şeyin başı olan o mukaddes duygu esas olmak üzere tehlikelerle bir oyuncak gibi oynama zevk ve iktirasının bunda birinci derecede rolü vardır. Tevfik Fikret aslı bir kılıca bakarak onun ekoka bir kavmin hârisi iktisalı olacağını söylüyordu. Bugün ki kadar genç kâliplerdeki tehlike aşk ve iştihacı da o gaye için müessir bir stihaktır. Oyle görünüyor ki, bu zevk ve ikt-

ka bir gece daha çıkmak fırsatını şimdiden hazırlıyordu.

Saat on ikiyi doğru otele girdiğimiz zaman beni büyük bir nezaketle asansöre bırakırken ertesi gün boş vaktim olup olmadığını sordu. Ben de:

— Maalesef bütün gün meşgulüm. Benim burada bazı Türk dostlarım var. Her gün onlarla beraberim cevabını verdim.

Odama girip kapıyı kilitledikten sonra aynanın karşısında saçlarımıdaki firketeleri çıkartırken lambanın ışığı tam gözlerimin içine aksetmişti. Orada yine dimağın ve düşüncelerin şahsiyetini gördüm. Bir harpten zaferle çıkan bir kumandan gibi mağrur kalbin şahsiyetine bakarak ngüleş neşeli: «Aferin, küçük! Bu gece senden memnun kaldım. Açlığın karşısında mukavemet gösterenden artık korkulmaz. Diyordu. Kalp de dimağa sitemlerle dolu bir sesle:

«Kuzum benimle uğraşma artık, yorgunum, yarın çok işim var. Hem de karınım aç. Bir şey yememsem uyuşamam. Diye şikâyet ediyordu.

Akşamdan odamda yarım fransızla kalmıştı onu yedim. Ve uykuya yattım.

Ertesi günü kolunda samur kürkünü asılı ve elinde Fehime Sultanın düğün hediyesi olarak verdiği zarf ve fincanların paketi olduğu halde Netibek Stradesde acelelerin halı dükkânına girerken bütün ümidim onların sehavetine bağlanmıştı.

Dükkanın içeri girince dün bana kartını veren Sadıkoğ hem yerinden fırladı elimden kürkü ve paketi aldı ve bana yer gösterdi ve:

— Bu kürkü bize bırakınız. Biz iyi muhafaza ederiz dedi.

— Evet, dedim. İnşallah çalışır para kazanırsam, vereceğimi parayı size ödene diye kürkü geri alırım. Bu fincanlar da bana bir Sultanın hediyesidir. Diyerek paketi açtım. Cebimde bir de hakik üzerine kabartma, kundan bir âyet yazılı bir iğne vardı. Onu da Sadıkoğ önüne koydum. Bu iğne Hindistandan gelmiş kıymetli bir antika idi. Sadıkoğ:

— Bunların hepsi için bana ne kadar para ikraz edersiniz Bey efendi? Dedim. Üç Acem aralında biraz mı zakere ettiler. Sonra Sadıkoğ bana dönerek:

— Hanım Efendi, size şimdi üç bin mark versek yetişir. Daha fazla veremeyiz, çünkü Alman parası çok düştü. Hem de her gün daha düşüyor sonra siz, ödeyinceye kadar bu paranın hiç kıymeti kalmaz. Dedi.

— Acaba dedim. Bu para benim otelin bir haftalık hesabını ödeyip tuttuğum odaya gidinceye kadar yeticecek mi?

— Yetişir, yetişir, dedi. Kahvaltınla beraber günde üç yüz mark otele verseniz yine size üstelik para kalır. Sonra güya eski bir dost gibi başını salladı ve tekrar söze başladı:

— Hanım Efendi, dedi. Hiç sizi bu siktinde bırakır mıyız? Çalışacak olan bir adam burada açlıkla kalmaz. Sizin için bir de gazeteyle ilân veriz. «Paristen gelen bir Madam iş arıyor.» deriz. Bakın göreceksiniz ne çok para kazanacaksınız. Almanlar Paris ismini iğtince elektrikleşmiş gibi koşarlar.

Ben şu adammın bana verdiği ümit ile kalbimdeki ümitsizlik birbirine çarpıştıka hemen hemen ağılayacak kadar müteassir olmuştum.

— Sizi, dedim benim karşına zahir Allah çıkardı. Bana yaptığınız bu yardımı hiç bir zaman unutmayacağım.

Sadıkoğ tekrar etti:

— Eğer iyi dikış biliyorsanız, iler de size atelye açmak için sermaye de verizir ortak oluruz.

— Aman dedim. Benim pek büyük bir şeye ümidim yok ama belki... Yalnız çok çalışacağım eminim. Gazeteye ilân ne vakit vereceksiniz?

— Siz tuttuğunuz odaya taşınır taşınmaz bize haber verin. Hemen ilânı verizir.

(Arkası var)

Maliye Vekilinin tetkikleri

Şehrimizde bulunmakta olan Maliye Vekili Fuat Agra, mail yili nihayetinin yaklaşması münasebetiyle şehrimizdeki vergi tahsilâtı ile diğer mali işler hakkında tetkikatta bulunmuş ve bu hususta Defterdar Şevket Adaldan izahat almıştır. Öğrendiğimize göre, bu yıla ait vergi tahsilâtı evvelce tahakkuk ettirilen miktarın yüzde seksenini bulduğu tahmin edilmiştir.

Darülaceze Yardım Cemiyeti

Darülaceze yardım cemiyeti adıyla şehrimizde kurulan cemiyetin nizamnamesi vilâyete tevdi edilmiştir. Cemiyetin müzsisleri arasında vilâyet partisi reisî ile bazı tanınmış tüccarlar da bulunmaktadır. Cemiyet azaları her ay muayyen bir aidat vereceklerdir. Bu aidat yekünunun daha şimdiden oldukça mühim bir yekûna balığı olduğu görülmüştür. Cemiyet, şehrimizin mütebarik tüccarlarına mülkacaatla teberruat dileğinde bulunacağı gibi, muayyen zamanlarda konserler, temsiller ve toplantılar da tertip edecek ve bu suretle yardım miktarını çoğaltacaktır.

Büyük Çamlica tepesi

İstimal edilmiş mukarrer bulunan Büyük Çamlica tepesi belediyece yeniden açılacaktır. Saha da hiline binalar tamir ettirilerek kullanılabilecek bir hale getirilecektir. Bunu haber alan vakıflar umum müdürlüğü vilâyete müracaatla istimal edilerek saha dahilinde evkafa ait bazı arsa ve binaların mevcut olduğunu bildirmiş ve bilhassa tepede bulunan namazgâh yerî ile metruk mezarlık üzerinde temellük iddia etmiştir. Belediye, bu iş üzerinde yapılacak tetkiklerin bilâhare vereceği neticeleri ayrıca temmül edilmek üzere, evkar tarafından teslim edilen yerlerin bedellerini yüzde yirmi fazla bankaya yatırarak ve istimal muamelesine devam edecektir.

Kaymakam ve nahiye müdürlerine ikametgâh

Dahiliye Vekâleti, vilâyetlere gönderdiği tamimle, kaymakam ve nahiye müdürlerine birer ikametgâh tayini işinin planlaştırılmasını bildirmiş ve bu binalara ait yapı masraflarını nereden temini mümkün olduğunu sormuştur. Vilâyetler, bu masraf için bulacakları karşılıkları yaptırılacak binaların planlarını ve kâlete süratle göndereceklerdir.

Evlerde çalıştırılan çorap makineleri

Şehrimizdeki iplik sarfiyatını tetkik eden mizaka iktisat müdürlüğü bazı semtlerdeki evlerde ve hususî surette çalıştırıldığı haber alınan çorap makinelerini kontrol ve adelerini katı olarak tesbit karar vermiştir. Kontrol bittikten ve makinelere yerleri ve ihtiyaçları belli olduktan sonra iplik tevziatı yapılmıştır. Tesbit muameleleri biten 95 makinenin sahiplerine iplik verilmiştir. Diğerlerine de peyderpey verilecektir.

— Buyurunuz, içeri buyurunuz. Diye polis müfettişini içeri aldı. Rason nezaketle dedi ki:

— Ziyaretimin bir mühim sebebi var, Sizinle hususî olarak görüşmek istedin. Duvarların kulığı vardır derler, Bunun için yalnız olmamız lâzım...

— Pekli buyurunuz. Ne söyleyecekseniz hemen söyleyiniz, pek merak ettim.

— Teltâz etmeyiniz, Misis Doli evvelâ kim olduğumu söylemem lâzım: Ben bir iş adamıyım. Ve sizlerle de bir iş hakkında görüşmek üzere buraya geldim. Tabii sizi boş yere rahatsız etmiyeceğim zahmetinizin mukabilini alacağım. Kıracılığın arasında Mis Roda Maines adında bir kız var, değil mi?

— Evet, fakat bunda hususî görüşülecek bir şey yok ki... Keske her kiraçının onun gibi olsa...

— Bu sözlerinizden geçen kıızı iyi tanıdığınızı belli... Tabii kim olduğun bilmeseniz böyle konuşmazsınız Mis Maines, evinizi tutarken her halde size kefil göstermiştir, değil mi?

— Tabii... Bir bankayı kefil gösterdi. Ben de oraya yazıp malumat istedim. Bana sizin parası olduğunu ve her hususta kendisine kefalet ettiklerini söylediler, Kıracılığın demekte gün şaşmadı.

— Tuhaf şey, size bankayı kefil göstere, ceğine akraba olan Mister Ralf Brilî gibi bir şahsı kefil gösterseydi daha usulünde olmaz mıydı?

— Ne zaman evlenecekti dediniz?

— Bu sabah... Bunu bilmiyorum muynunuz?

— Ya demek bu saha Belediyede Mister Brilî ile evlenmeye hazırlanmıştı.

— Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

— Mis Roda bu sabah kaçta çıktı?

— Çok erken... Dokuzdan evvel... Belediyede evlenmek için bu kadar erken gitmeğe ne

— Kiminle olduğun bilmiyorum. Benim bildiğim şu kadar: Bu genç kız cidden çok kibar ve nazıktı. Kendisinden hiç bir şikâyetim yok doğrusu... Yalnız fazla konuşma, sını sevmeydi, bana her şeyi anlatmazdı.

— Fakat her şeyi anlatmadığı halde demek ki evleneceğini söyledi.

— Evet... Fakat bunu da bana sadece şu şekilde haber verdi: «Misis Doli yarın buradan gidecekti. Belki de bir ay gelmem. Fakat odamı bırakmayacağım. İşte bir ayık size peşin veriyorum. Sonra parayı uza zattı ve ilâve etti:

«Yarın evleniyorum.» O kadar hayret ettim ki çarpıtmı tuttu Ne diyeceğimi şaşırđım. emüsaade ediniz de sizi gelip gelin elbisenize göreyim» dedim. «Hayır, Misis Doli, gelin elbisesi giymiyeceğim. Çünkü kilsede değil, belediyede evleneceğim.» deyince hiç ses çıkarmadım, fakat hayretimi de gizliyemedim.

Rason tekrar suale başladı:

Harp Vaziyeti

YAZAN:

İhsan BORAN

(Emekli Kurmay Subay)

Alman - Fransız anlaşma-
sından sonra harp:

Mareşal Petain mağlup Fran-
sanın idaresini ele aldığı zaman
Fransız milletine şu sözleri söy-
lemiştir:

«Şimdiye kadar sizinle bir
baba gibi konuştum. Şimdi
sonra size bir şef olarak hitap
edeceğim; bundan sonra tarih
yalnız benim hakkımda hüküm
verecektir.»

Tarih denen şeye inanan
adam, mazi denen şeye de inan-
an adamdır. Fakat şöyle anlaşı-
yor ki bugünkü Fransız mil-
letinin o güzel mazi ile hiç
bir bağlığı kalmamıştır. Eğer
bir millet, insan elinden ve
kafasından çıkan bir çok şeyler
gibi her şeyin de nisbi olduğuna
inanıncak kadar düşmüşse on-
dan hayır beklemeyiniz.

Alman - Fransız anlaşması
etli tutuluyor. Fakat bu gizli-
ğin İngilizler üzerinde baskın
etiri yapacağını düşünmek yan-
lıştır. Ben aklıma, bundan ev-
velki bir çok yazılarımda, Al-
manyanın Fransa ve İspanyadan
ne gibi askeri kolaylıklar kopar-
mak istediğini düşünmüş ve
yazmıştım. Eğer İngiltere, gün-
den güne artan Fransız gevşek-
liğinden Almanların asil istifa-
de edeceğini hesap etmeseydi,
ne Cebelütank'ı takviye eder,
ne Basraya asker çıkarır ve ne
de Filistin'de topladığı kuvvet-
ler için bir cephe komutanlığı
ihdas ederdi. Bütün bu İngiliz
hazırlıkları, Alman - Fransız an-
laşmasının katli şekli almasından
ve Alman tayarlarının Suriye
ve Irak'dan geçmesinden önce
olmuyordu. Bu itibarla ortada giz-
li kalıncı hiçbir şey yoktur. Yal-
nız insanı hayrete ve teessüre
düşüren şey, Fransanın ruhan-
dan Fransızlığın bu kadar silin-
miş olmasıdır. Şimdiki Fransayı
idare edenlerin değnekliğini ve
korkaklığını düşünürken, büyük
Frederik'in şu güzel sözünü hatırladım:

«Kader beni istediği yere
atan, kısa veya uzun zaman için
olan felâketi düşünmüş oluyum;
benim için hepsi birdir. Halk
ümidini kesse, şikâyet edip ağ-
lamağa başlasa da ben hiçbir
felâket karşısında titremem. İn-
san kendisini bütün ümitler ke-
sildiği zaman göstermelidir.»

Eğer Fransada bir capta ve
bu yörekte bir Fransız olsaydı,
zaten başına bu felâket gelmez-
di; gelse de böyle bir değneklik
asla görülemezdi. Akdeniz hav-
zasında Fransız kültürü hüküm
sürerdi. Evinin yıkıldığını gören
Fransa, artık yangına körükle
kaymakta bir fayda umuyor. Si-
yasi gelişmiş bir hatıramı an-
latayım:

1936 da, Bükreşteki Fransız
Ataşesi Suriyede hava alay
komutanlığına (ayın edilmişti).
Ayrılmak bana mektup gönde-
recğini vadedti. Bütün ataşe-
mîterler güzel bir hediye ile
kendisini uğurladı. Bir ay son-
ra hava albayı Vikont'ın resim-
li bir posta kartı aldım. Resim
beydi biliyor musunuz? Orta
sağda haç seferleri devrinde Su-
riyede yapılmış bir Fransız şa-
lisinin harabesini gösteriyordu.
Fransız albayı, 1936 da Suriye
mesalesinde bu kadar Fransız
zihniyeti taşıyor; ve Fransız
kültürünün uzun maziye day-
anan mevkini bana anlatmak ist-
tiyordu.

Şimdi Fransadaki panigö gör-
düğüm gayetiyorm. Ne yalan söy-
leyeyim, Fransayı ve Fransızları
bu kadar yanlış anladığıma hâlâ
inanmak istemiyorum. Vaktile
püzel ve zengin Fransız dilini
öğrenmek için parasızlık ve mu-
allımsızlık yüzünden seneler
kaybettim. Hatta Harbiyede ta-
lebe bulunurken cuma günleri
ders almak için, İstanbuldaki
Sembena mektebinin müdürüne
dün ölümlü yalvardım. Kültür
dünyamın baş köşesi bildiği-
miz Fransa böyle mi olacaktı?
Bir milletin hürriyeti ölü ağırlık
gibi taşınması ölümlerin en bete-
ridir.

Harcirah kararname sine ilâve

Alman haberlere göre, harcirah
kararnamesine ek olarak hazırlanan
kanun layihası teklif edilmeğe üzere
büyük Millet Meclisine gönderilmiş-
tir. Bu layiha ile büyük şehirler da-
hilinde vazife icapları ile muhtelif
mahallere gönderilen maliye memur-
larının ihtiyar ettikleri tren, vapur,
otobüs ve tramvay ücretleri gibi za-
ruflı nakil masraflarının verilmesi
teklif olmaktadır.

Fikir ve San'at

Müstakil ressamlar
Grupunun hamlesi

Tenkitçileri balıkçılar, gelecek
mevzuları: (Kadın)...

Portrelerden birine, iki kalkan
balığına müşteri var

Yazan: Neriman Hikmet

Bundan birkaç ay evvel «D»
grubu ressamlarının vücude getir-
dikleri resim sergisini geziyor-
dum. Orada bu gruba muhalif bir
kaç genç ressamla tanışıp konu-
ştum. Yakında yeni bir hamle
ile ortaya çıkacaklarını söylüyor-
lardı.

İşte şimdi bu sanatkar çocuk-
ları ileri atıldılar. «D» grubunun
en orijinal ressamı Âbidin Dino-
yu'da aralarına alarak ilk ha-
reketi yaptılar, bir buçuk aylık
bir çalışmadan sonra «İstanbul
limanları» adındaki müsterek
mevzulu bir sergi meydana geti-
rerek eserlerini Basın Birliği bi-
nasında halka takdim ettiler. Bu
seri âdetâ İstanbul denizci âlemi-
nin bir panoramasını göstermek-
tedir. Genç sanatkarların hepsi
bu âlemin hisselerine düşen nok-
tasını kendi sanat kudretleriyle ya-
satmağa çalışmış ve bunu oldukça
da başarmıştır.

Ben kendi hesabıma sergide
gördüğüm her tabloda ayrı bir i-
fade ve güzelli buldum. Selim
Turanın «Balıkazarının meşhur
valantini» portresile Âbidin Di-
nonun «Dinlenen balıkçı»nın
portresi bence en güzellerinden-
dir. Yorulmuş ölgün bir yüz an-
cak bu kadar canlandırılabilir.
Kemal Sönmezler «Kaza» ve
Trabzonlu Laz denizci tipleri»
adlı tablolarla bu mevzuları iyi
ifade ediyor. Nuri İyenin «Çöp
lükte sabah» adlı tablosunda da
epeyce hususiyet var.

Diğer tablolar arasında da kıy
metitler var. Fakat hepsinden ay-
rı ayrı bahsetmeğe burada imkân
yok.

«Âbidin Dinoda orada...» De-
diler. Hemen yanına koştum:

— Niçin doğruyu bırakıp bu-
raya geçtiniz, dedim.

Güldü. Bana cevap vermek i-
çin durup düşündükten sonra:

— Size bunu anlatmak isterim,
dedi. Başka bir gün konuşalım...
İlerat ettim:

— Bence en müsait yer bu-
sıdır aranızda bir dargınlık mı ol-
du? Arkadaşlarınız yoksa sizi
gücendirdi mi?

— Yok, böyle şey olmadı...
Yine hepisi benim en iyi akrad-
şımdır. Yalnız sanat cephemiz
değişti. Anlatayım:

Birkaç senedir resim sahasında
mevcut olan büyük faaliyetin baş-
lıca iki unsuru olan müstakil res-
samlar ve «D» grubu işlarla ilen-
dimler atmış ve köhneleşmiş te-
lâkkillerle karşılaşıp bu iki ak-
sülâmelerin en kuvvetli nümune-
lerini ortaya koymuştur. Ancak
bu grupların uzun zamandanberi
yalnız şekille alakası olan bir ak-
sülâmele iktifa etmeleri yeni bir
hamleye ihtiyaç gösterdi.

Gerek seyirci kütlesinde âlaka
uyandırmak, gerek müsterek bir

sanat anlayışına varmak, gerekse
memleketi ve halkı ifade etmek
ihtiyacına daha kat'i bir cevap
vermek bakımından yeni bir gru-
bu teşekkülü zarurî idi.

Esaen bu temayül muhtelif
gruplar arasında ferdî şekillerde
belli oluyordu. Yeni grup bu ha-
reketi toplu olarak yapmaktadı.
Yeni grup, gekle ait sanat endi-
cilerini bir tarafa bırakarak bu
sergide, muhtelif cephelerle, can-
lı bir içtimal vesika vücude getir-
meye çalışmıştır.

Bence Âbidin Dino asıl bu
grupta kendini bulmuştur. Görüş
ve duyuş ifadelerine bakılrsa o
zaten her zaman için bu dedi. De-
mek şimdiye kadar asıl yolunu
aramakta imiş...

Kemal Sönmezler:
— Bakınız, dedi, çalışmamı-
zı anlatayım: Evvelâ bize: «San-
atte mevzu birliği olursa bütün
resimler birbirine benziyorlardı.
Halbuki biz bunun aksini ispat
ettik. Selimin Mezat tablosu ile
Âbidinin Mezat tablosu aynı mev-
zuda... Fakat ikisinde de aynı
kuvvet ve sanat yok mu?

Kemalin bu iddiası haksız de-
ğil... Tabloların ikisi balık pay-
laşılması ihnelerini gösteriyor,
ama ikisi de gül-el, ikisi de mev-
zuu iyi ifade edebilmiş.

— Eserler râğbet gördü mü?
Diye sordum.

— Tabii, her gün akın akın se-
yirci geldi. Hem size hayret edi-
lecek bir şey söyleyeyim mi? Biz
resimlerimizi açık havada yaptık,
modellerimiz çalgıma yerimizde
dedi, yaptığımız resimler hakkın-
daki hükümleri ilk defa bize mo-
dellerimiz olan balıkçılar verdiler.
Bizim ilk tenkitimiz onlar oldu.
Esaen biz de ancak onları bu-
rada teshir ediyoruz.

— Demek ki tenkitlerinde
isabet ediyorlar...

— Bunda şüphe etmeyin. Hal-
kın âlakası, tenkitlerinde haklı
olduklarına delil değil mi? Hem
onların arasında da ressamlar
var. Biz onların resmini yapıyoruz
onlar da bizimkini yapıyorlar.
Yalnız biz resimlerimizi teshir et-
tik, onlar etmediler!...

Sonra balıkçılık an'anesine gö-
re her türlü merasimde ağ tutu-
lur. Biz de açılış merasimini on-
ları âdetine göre yaptık. Kapıya
girdiğimiz gerit balıkçıların en
meşhur reisi olan Ferman Reisin
âğından bir parçadır.

— Peki, dedim. Bundan son-
raki mevzuunuz ne olacak?

— Kadın, cevabını verdi...

★
Serbest ressamlar grubunu tes-
kil edecek olan bu gruba aynı yol
dindekiler her sanatkar dahil
olabilecekmiş. Şimdilik on dört
kişi kadar varlar.

Ressamlar: Âbidin Dino, Ne-

Atatürk'e dair kitaplar

Prof. Merzig 140 büyük sayfalı bir bibliografi
tertip etti. Birkaç güne kadar çıkıyor

Atatürk hakkındaki yanlış görüşleri tenkit

Bir haftaya kadar Ankara'da
mühim bir kitap çıkıyor. Bu
kitap Atatürk ve İstiklâl Sava-
şı hakkında dünyanın her lisanın-
da çıkan eserlere ait yüz kırk say-
falık bir Bibliyografidir ki İstan-
bul Üniversitesi edebiyat fakültesi
profesörlerinden Doktor Herbert
Merrig tarafından Türkçe, Fran-
sızca ve Almanca olarak tertip e-
dilmiş. Eserin sahibi, Türkçede
ve diğer lisanslarda Atatürk ve İ-
stiklâl savaşına dair yazılan eserle-
rin isimlerini, sayfa miktarını, ba-
sıldığı yeri ve bunlara ait tenkitli
düşüncelerini yazmakla kalmıyor.
Gazete ve mecmualarda da aynı
mevzularda dair çıkan makalelerin
bir fihristini de hazırlamaktadır.
Eserinin mukaddemesinde diyor ki:

«Meselâ Atatürk öldüğü zaman bir
Zürich gazetesinde eski İtalya Ha-
riciye Nazırı Kont Skorcanin cidi-
den kıymetli bir yazısı çıktı. Böyle
makalelerin izinin kaybolması ya-
zık olur. Bu mevzularda dair yarın
yazı yazacak Türk münevverlerin
ve diğer muharrirlerin bütün men-
balara hâkim olmaları lâzımdır.»

Kitap sahibi, bu kıymetli eseri
yazmak için Atatürk ve İstiklâl
savaşına dair dünyanın her dilinde
çıkan eserleri karıştırırken şu nok-
ta üzerinde durmuştur: Her mem-
leketin muharrirleri, Atatürk'ü ken-
di ideolojisine ve kendi ölçülerine
göre anlamıştır.

Meselâ garp memlekelerinde ya-
zılan ilk eserlerde Atatürk'ün dik-
tator olduğuna ısrar edilmektedir.
Sonra Türk devletinin asıl mahiyeti
belirdiği bu diktatörlük iddiası
değişmiş ve Atatürk'ün hedefi ve
gayesi gittikçe iyi kavranılmıştır.
En son İngiliz ve Amerikan eser-
lerinde Atatürk'ün diktator diye
değil, (Modern Türkiye'nin yarat-
cısı) diye bahsedilmektedir. Al-
manlara göre Atatürk bir (önder
ve asker) dir. İtalyanlara göre bir
Asya diktatörüdür. Yalnız İtalyan-
ların haricinde bir siyasi milliyeti
diye yaşayan Kont Sforra bu yolda
kanatlerden uzak kalmıştır. Sfor-
ra, bir eserinde şöyle diyor:

«Harpen sonra yetmiş millî reh-
berler arasında yalnız Atatürk gös-
teriş neviden muvaffakiyet ile ik-
tifa etmişlerdir. İstisna teşkil etme-
sinin iki sebebi vardır. Birincisi,
Türk vatanperverliğinin mütareke-
den sonra yeni bir şekilde doğması
ve Atatürk'ün bunu şahsen hakkile
temsil etmiş olmasıdır. İkincisi de
şudur: Mustafa Kemal, 1919 da
benim Türkiye'de vazife gördüğüm
sırada, yani benim gözüm önünde
bir siyaset kurmuştu ki bunun es-
ası emperyalizmin her şekilden el-
çekmekten ve Türk olmayan mil-
letler üzerinde hâkimiyet emelleri-

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

Profesör Merzig, Alman müellif-
lerinden Şopenin (Yeni Türkiye)

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

Profesör Merzig, Alman müellif-
lerinden Şopenin (Yeni Türkiye)

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

Profesör Merzig, Alman müellif-
lerinden Şopenin (Yeni Türkiye)

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

Profesör Merzig, Alman müellif-
lerinden Şopenin (Yeni Türkiye)

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

Profesör Merzig, Alman müellif-
lerinden Şopenin (Yeni Türkiye)

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

Profesör Merzig, Alman müellif-
lerinden Şopenin (Yeni Türkiye)

— Prof. Merzig, Atatürk'e dair
yazılan eserler arasında Mısırlı
Prenses Huriyenin «Mukaddes An-
karadan mektuplar» başlığı ile
1921 senesinde Romada basılan e-
seri pek beğeniyor. Bu eser hakkın-
da diyor ki:

«Prenses Huriyenin mektupları
baha biçilemeyecek kadar değerli-
dir. Prenses bu mektuplarla İstik-
lâl savaşını başlangıca ait Anado-
lu sahanelerini başka kimseye nasip
olmayan bir muvaffakiyetle canlan-
dirmiştir.»

SİYASİ İCMAL

Amerikanın zecri
tedbirleri

Yazan: M. H. ZAL

Amerika, Almanyanın gar-
bi Afrika'ya hazırladığı
tecavüzün garp yarım küresini
tehdit ettiği kanaatindedir. Bu-
nun için kendisi bir takım ihti-
yat tedbirleri almağa karar ver-
diği gibi, merkezi ve cenubi
Amerika, limanlarında bulunan
Alman ve İtalyan vapurlarını
zaptetmek meselesinde simali,
cenubi ve merkezi Amerika ara-
sında epeyce hareket birliği gö-
rülmiştir. Birleşik Amerikan
garp yarım küresine, yani büt-
tün Amerika'ya ait bir tehdit
diye telâkki ettiği bir inkışaf
karşısında da bütün Amerikanın
şu veya bu suretle harekete geç-
mesi beklenebilir.

Bununla beraber Birleşik A-
merikanın tek başına düşündüğü
tedbirler de çok esaslardır. Ame-
rika (Dekar) üssüne çok ehem-
miyet veriyor. Burasını ve Fran-
sız Güyan'ı ile Martinik'i işgal-
den ve Almanların eline düş-
mekten menetmek istiyor.

Dekar bundan evvel İngiliz-
lerin ve General de Gall'in
yaptıkları müracaate silahla mu-
kabele etmişti. Bir taraftan A-
merikanın işe karışması, diğer
taraftan Mareşal Petain'in Fran-
sız mukadderatını körkörüne
Almanlara teslim etmesi gibi
bir manzara karşısında Dekar-
daki Fransız kuvvetleri Fikirle-
rini değiştirecek, yeni bir yol
tutacaklar mıdır? Tutmazlarsa
Amerikanın Dekar'ı ele geçir-
mek için silah kullanmasını bek-
lemek lâzım gelecektir. Ameri-
ka (Dekar) meselesini silah
kullanmağa göze alacak kadar
mühim görüyor. Çünkü Al-
manların garbi Avrupanın bu
mühim noktasında (Dekar) gi-
bi esaslî bir hava ve denizaltı
üssüne malik olmaları Afrika
etrafında ve Atlas Okyanusun-
da yapılan her türlü nakliyatı
tehlikeye düşürebilecektir.

Amerikan zecri tedbirleri De-
kar'ın ve diğer iki yerin işga-
liyle kalmıyor. Fransa'ya yiyecek
ve petrol nakliyatı menedilecek
ve Fransanın Amerikan banka-
larındaki yetmiş beş milyon
İngiliz liralık altınına el konula-
caktır.

Amerikanın harbe hangi ka-
pidan geçireceğine merak edili-
yordu. Bunun Atlas Okyanusun-
da karakol vazifesini gören
Amerikan harp gemileriyle Al-
man tayar ve denizaltıları
arasındaki ilk çatışmadan doğ-
ması beklenenler çoktu. Görü-
nüğe göre buna mahal kalmam-
ıştır. Almanyanın Vichy'ye
yaptığı ezici tazyik ve seksen
beş yaşındaki Mareşalin bu ka-
dar mukavemetten sonra göster-
diği teslimiyet yüzünden Ame-
rikanın açtıkça açığa harbe ka-
rışması mümkündür. Eğer böy-
le olursa son Fransız anlaşması
Almanya'ya, geçen harpte Luzi-
tanyanın batırılması hâdisesi
kadar pahalıya mal olacaktır.

Çok çocuklara
yardım

Ankara'dan alınan bir habere göre,
Sihhat ve İçtimal Muavenet Vekâleti
çok çocuklu ailelere yapılan yardım
işini bu yıl biraz kısaltmak mecburi-
yetinde kalmıştır. Söylenildiğine na-
zaran, hâlen yardım talebi ile mür-
acaat eden ve istihkakları tebeyyün
eden 24 bin üç yüz seksen iki ana
bulunmaktadır. Bunlara verilmesi i-
cap eden ikramiye miktarı 1 milyon
271 bin 640 lirayı bulmaktadır. Fa-
kat bugünkü ahval ve vaziyetler da-
hilinde yardım işinin elde bulunan
tahsisat ile idaresine imkân görüle-
memekte ve hattâ bu tahsisattan 50
bin lirasının tennzili icap etmektedir.

Seyyar kömürçülerin marifeti

Bir okuyucumuz bize başına geleni anlattı

Kendilerine köylü süsü veren
ve tek beygirli arabalarla seyyar
kömürçülük eden bazı açık göz-
lülerin çuvallar içinde sattıkları
taş ve toprakla karışık kömürler,
le Kadıköy ve Üsküdar halkını

suzluktan kızartmıştır. Başım da ağrıyor.
Sesi kabahtatlı bir çocuğun mütereddit ve
titrek sesine benziyordu.

— Yalan söylemesin beceremiyorsun kı-
zım. Şöyle yanma gel de bana olanları an-
lat.

— Bir şey olmadı ki...
Fakat feryada benzeyen bu itirazda göz
yaşları vardı. Kendisini seven bu müflük ka-
dın karşısında iradesini kaybetmeğe baş-
lamıştı. Fâzile Hanım bunu anladı. Üç sen-
denberi bu içli ve hassas kızmı yüzünü ve
sesini o kadar iyi tanıdığı ki bunlardaki en
ufak bir değişiklik bile gözünden kaçamaz-
dı.

— Söylemek istemiyor musun? Sen bilir-
sin. Haydi git yat çocuğum.

Kezban elinden bardağı bıraktı. Fakat
gidemiyordu. Anlıyamadığı bir kuvvet onu
olduğu yere mihlamiştı.

Birdenbire lâmbayı söndürdü, Fâzile Ha-
nımın yatığının yanındaki halı üzerine diz
çöktü, başını onun yastığına dayadı ve sar-
sıla sarsıla ağlamağa başladı.

Bu göz yaşları buhranı ne kadar sürdü? Bu
nu bilmiyorduk. Yalnız Fâzile Hanımın sıca-
k elleriyle onu göğsüne çektiğini, saçlarını ok-
sıdığını hatırlıyorduk. Bir şey söylememiş,
sırdının geçmesini sabırla beklemişti. Kez-
banın hıçkırıkları seyrekleşince onun ge-
nesini tuttu, yüzünü yüzüne kaldırdı, pencere-
den süzülen ay ışığı altında birbirlerini birer
göğe gibi görüyorlardı.

(Arkası var)

EDEBİ ROMAN

TEFRİKA No. 49

Yazan: Muazzez Tahsin BERKAND

Ferit uzun boyu, zeki gözleri, girdiği ye-
ri dolduran tavırları, etrafındakilere hay-
ranlılıkla karışık bir saygı telkin eden ha-
leri ve cana yakın bir sesle bir mecliste ve
bir kalpte daima ön sırada gelen insanlar-
dandı.

Fârûğa gelince, kısa boyu, cılız vücudu,
bakışlarını gizleyen gözükleri ve korkak
tavırları ile daima bir kenarda kalmaya
mahkûmdu.

Filhakika birbirleriyle tezat teşkil eden bu
haricî manzaralarına rağmen her iki gen-
cin de, kendi meslekleri bakımından ve ah-
lâk noktasından başka başka meziyetleri
vardı ve Kezban Farukla mesut olabileceği-
ne emindi. Yalnız bir tek mani vardı: Sevgi-
li... Onu sevmiyor, sevmeyordu.

— Acaba sevmediğim halde onunla ev-
lensem mi?

Uzun geceliği, omuzlarında dökülen saçlar
ve çıplak ayaklarıyla halının üzerinde
durmuş, yanında birisi varmış da bu suali
ona soruyormuş gibi etrafına bakıyordu.

— Kezban, yattın mı?

İçeriki odadan Fâzile Hanım seslenmiş-
ti.

Bu kelimeleri telâffuz ederken dudakları-
nın titrediğini, sesinin boğazına tıkanıldığını
hissetmişti.

Onun bütün bu tavrılarına inanmamak
kabil miydi? Kezban birkaç dakika için bi-
la ihtiyar kendisini tatlı bir hilyaya bırakı-
yor, sonra yine işyanla:

— Hayır, yalan! Diyordu. Samimi olsay-
dı benimle birkaç gün evvel konuşurdu. Her
şey bittikten sonra bu sözleri söylemek beni
bedbaht etmek, yahut beni cezbetmek için
yapılmış hodgeince bir hareketten başka tür-
lü tefsir edilemez.

Eğer beni cidden sevmiş olsa, her şeyi
rağmen Vivette nişanlanmazdı. Bu ne de
olsa yarı resmî bir bağlandırdı. Bunu boz-
mak, iki aile arasında eski rabıtayı kır-
mak demektir. Ferid bunları düşünme-
mesi kabil değildir. O halde Viveti istediği
ve sevdiği için onunla nişanlanmıştır. Bu-
nun haricinde söylediği bütün sözler lüzum-
suz ve samimi olmaktan uzak kelimeler-
dir.

Fakat niçin benim kalbimle böyle oynu-
yor? Talihisiz hayatım bana kâfi değilmiş
gibi bunu neden düşüldüğün için bir safhaya
sokuyor, bana saadeti haram ediyor.

Düşüncesinin burasında Kezban birdenbi-
re olduğu yerde durdu.

—Acaba Farûğu kabul etsem mi?

Karşına Ferit çıkıncasaydı kendisini se-
ven bu gençle evlenebileceğini hissediyordu;
fakat şimdi iki erkek arasında bir

HİKÂYE

"ŞÜPHE"

Yazan: Mahmut Atilla AYKUT

(Dünkü nüshadan devam)

Ahmedin sert hareketi Ayşenin isyanını tahrik etti. Kanı koca ile geri bir hayli münakaşa yaptılar. Genç kadın odasına kapanarak ağlamaya başladı. Ahmet kapıyı vurarak evden çıktı gitti.

O gün, Ayşenin saadetini içten öçe kıskanan fakat bu ihtiras ve hasedini mürai bir çehre arkasınca saklayan yakın komşularından biri (sakin kimse duymasın) işaretle şüphenin ilk tohumunu genç kadının kalbine soktu.

Ayol seninki işi azıtmış. Dün akşam onu Beyoğlunda bir kadınla beraber görmüştüm. Aman kardeşim dikkat et. Erkek milletine güven olmaz. En iyisi azapla gerek...

Ayşe Güngör için bu kadarcık bir fısıltı şüphelerini büyültmeğe çok kâfi geldi. Bunun böyle olabileceğine âdeta kat'i kanaat getirmişti. Çünkü o kacasının nasıl hovarda bir adam olduğunu pek âlâ biliyordu. Demek geceleri içi içi gelmesindeki hikmet başka idi. İçini bir burgu gibi oyan şüphe saatler geçtikçe büyüyordu.

O, şimdi daha iyi anlıyordu ki Ahmed'i hiç kimseyi sevmediği çılgn deli bir aklı seviyordu. Onun bir gün yine eski iyatlarına dönebileceğini tasavvur ettikçe çileden çıkıyor asla diyordu. O benden başkasını anlamaz. Onu kimseye yar etmeyecek kudreti kendinde bularak hırsı garip ve önüne geçilmez bir kin haline inkılap ediyordu. O gün hiç bir iş yapmadı. Öğleden sonra civarlarında her cezahaneye giderek Ahmedin çalıştığı yere telefon etti.

Bugün öğleden sonra izinlidir gelmedi dediler. Sevinerek eve döndü. Her halde sabahki kavgadan sonra pigman olmuş evine daha erken dönmek için izin almıştı. Belki de beraberce bir si nemaya gitmeyi düşünmüştü. Ayşe ona bir sürpriz yapmak istedi. Çiyindi. Tuvaletini yaptı. Her zamankinden daha ıtinal bir şekilde onun akşam sofrasını hazırladı. Her dakika kulagi kapıda büyük bir heyecanla onu bekledi. Saatler geçiyordu. Akşam olmuştu. Fakat Ahmet hâlâ görünmemişti. Gelmemişti.

Ahmet uysal lüzumsuz sert bir hareketle karısını gücendirdiği için hakikaten müteessirdi. O gün işine gittiği zaman arkadaşları bile onun bu sezişliğini hissetmişler.

Rahatsız mısın diye sormuşlardı. Bu soru işine yaradı. Müdüre çıkarak izin istedi. Öğleden sonra tandığı bir ahbabı auğradı. Karısının gönlünü almak onu sevindirmek için beraberce kuyumcular içine gittiler. Tek taş güzel pırlanta bir yüzük aldı. Dönüşte taşrada bulunan ve sekiz senedir görmediği çok eski bir dostu ile karşılaştı. İki arkadaş derin bir muhabbetle kucaklaştılar. Ahmet onu evine davet etti. Fakat,

Ahmet uysal lüzumsuz sert bir hareketle karısını gücendirdiği için hakikaten müteessirdi. O gün işine gittiği zaman arkadaşları bile onun bu sezişliğini hissetmişler.

Rahatsız mısın diye sormuşlardı. Bu soru işine yaradı. Müdüre çıkarak izin istedi. Öğleden sonra tandığı bir ahbabı auğradı. Karısının gönlünü almak onu sevindirmek için beraberce kuyumcular içine gittiler. Tek taş güzel pırlanta bir yüzük aldı. Dönüşte taşrada bulunan ve sekiz senedir görmediği çok eski bir dostu ile karşılaştı. İki arkadaş derin bir muhabbetle kucaklaştılar. Ahmet onu evine davet etti. Fakat,

DOKTOR DİYOR Kİ Doktor gözüyle meyvalar -KİRAZ-

Baharın ilk çıkan meyvelerinden birisi de dalları basan kirazdır. Kiraz yabani bir ağacın aştılamasından sonra ondan husule gelen güzel, parlak, kırmızı renkli bir yemiş halinde sofralarımızı süslemektedir.

Kiraz, her memlekete göre türlü türlü cinsleri olan bir meyvedir. Bahçelerde ve bağlarda beyaz çiçekler açan kiraz ağaçları, bir müddet sonra, yeşil yaprakları arasında, kırmızı dudaklara gülümseyen, taze ve ot, gun kirazları hasil ederler.

Kiraz kırmızı bir kabuğu, etli bir iç kısmı ve içinde ufak bir çekirdekli litivaya eder. Bazı cinslerin kabuğu beyaz veya sarı olabilir. Kırmızı kuzu hafif, lâtif ve kendisine mahsustur. Lezzetli tatlı, hazmı kolaydır. Kirazın içinde Azotlu maddeler azza da şekerli maddeler oldukça fazladır. Diğer meyveler gibi çok miktarda suyu havidir.

Kendisine çok yakın olan vışneden farkı lezzetinin tatlı olmasındır. Bu hal, terkibinde ekşilik veren cinslerin az olmasından ileri gelmektedir. Kirazın bulunan (A) ve (B) vitaminleri hayat ve sıhhat için çok lüzumlu cevherlerdir.

Bu müstesna meyvemizin lezzetinden ve gıda kudretlerinden layıkıyla faydalanmak ve onunla sofralarımızı süsleyip vıcıcnıvıcını beslemek için şimdi tam mevsimindeyiz.

Dr. Nuri ERGENE

SPOR

Millî Küme maçları

Beşiktaş : 4 - Altınordu : 0 | İst. Spor : 1 - Altay : 1
F.Bahçe : 4 - Demirspor : 0 | G.Saray : 0 - G. Birliği : 0

Ankara (Telefonla) — Fenerbahçe ve Galatasaray takımları bugün (Dün) 19 Mayıs stadında 15 bin kişiyi aşan büyük bir seyirci kütlesi önünde Eskişehir Demirspor ve Gençlerbirliği ile millî küme maçlarını yaptılar.

Fenerbahçe Demirsporla, Galatasaray da Gençlerbirliği ile karşılaşılacak. Şeref tribününde Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu, Kâzım Özalp ve daha bir çok gözüde zevat vardı.

Fenerbahçe - Demirspor

Günün ilk karşılaşması Fenerbahçe ile Demirspor arasında idi. Türkiye şampiyonasında Fenerbahçe'nin kayıplarını gidermek için yenen Demirsporla olan bu maçın aynı zamanda revans mahiyetini taşıması daha büyük bir alaka uyandırmıştı.

Fenerbahçeliler bir gün evvel esasen fena oynayan Esadî da aralarına almayarak sahaya şu şekilde çıktılar:

Cihad - Cemal, Murad - Ömer, Zeynel, Aydın - Küçük Fikret, Naci, Yaşar, Niyazi, Lebip.

Demirsporlular da bir gün evvelki kadrörolarını muhafaza ediyordular.

Oyuna Sarı Lâcivertliler başladılar ve derhal düzgün, fakat bir parça yorgun bir oyunla hakim bir vaziyet tesis ettiler. Hücumlar birbirini takip ediyor ve Demirspor müdafaası bu hücumları kesmekte müşkülât çekiyordu. Fenerbahçeliler bir anlama ile Demirspor kalelerine indiler. Bu hücumda Yaşar felsefi bir vuruşla bir gol kaydetti. Fakat hakem bunu fısıfdayı saydı.

Fener baskısı devam ediyor, fakat yine bir türlü gol çıkaramıyorlar. Maamafih bu tazyikin bir netice vereceği muhakkak gibi görünüyor. Beraberlik 40 ncı dakikaya kadar devam etti. 41 ncı dakikada bir Fener hücumunda Küçük Fikret topu kaleye kadar indirdi ve ortaya geçirdi. Top ayaaktan ayağa dolaştıktan sonra Nacinin sıkı bir vuruşu kaleye girdi. Bunu Fikretin 20 metreden attığı bir şütle yaptığı ikinci sayı takip etti. Devre bu suretle 2 - 0 Fener lehine bitti.

İkinci devrede Fenerlilerin gol adedini arttıracakları tahmin ediliyordu. Ve yine oyun daha ilk dakikada Fenerin hakimiyeti altına girdi, hücumlar birbirini takip etmeğe başladı. Fakat onuncu dakikadan sonra Sarı Lâcivertlilerin bir parça gevşedikleri görüldü. Oyun 15 dakika kadar mütevazın bir şekilde cereyan etti. Bundan sonra tekrar canlanan Fenerbahçeliler oyunda hakimiyet tesisine muvaffak oldular. Demirspor kaleci bir tazyik çemberi içine alındı. Günün ası olan Fikretin her hücumu Demirspor kalemini müşkül vaziyete sokuyordu. Yine Fikret bir hücum, da topu kaleye kadar indirdi ve çok müsait vaziyette olan Naciye geçirdi. Naci de Fenerin üçüncü golünü kaydetti.

Artık Türkiye şampiyonu mağlûbiyeti tamamlamak kabul etmiş bir vaziyette oynamaya başladı.

Sarı Lâcivertliler bugün hakikaten güzel oynuyorlardı. Yine Fikret bir hücumda Yaşara güzel bir pas verdi ve bu suretle Yaşar dördüncü golü yaptı, maç da bu suretle 4 - 0 Fenerin galebesile neticelendi.

Sarı Lâcivertliler güzel bir oyun çıkardılar. Bilhassa müdafaada Muratlı muavin hattında Aydın istikbal için ümit veridiler.

Galatasaray - Gençlerbirliği

Bugün (Dün) her iki takım da bir gün evvelki kadrörolarları çıktılar. Oyun çok canlı başladı, her iki taraf da oyunda bir hakimiyet tesisi için uğraştılar. Gençlerin daha canlı ve daha şuurlu oynadıkları görülmüyordu. Buna mukabil Galatasaray muhacimleri hiç anlaşıyorlardı. Gençlerin canlı hücumları, Faruk ve Adnanın güzel oyununa ancak durdurulabiliyordu. Devre bu suretle daha ziyade gençlerin hücumları arasında 0 - 0 beraberlikle bitti.

İkinci devrede yine Galatasaray bir türlü özelemedi. Bunun neticesi olarak Ankaralıların hakimiyetinde halde onlar da sayı çıkaramadılar ve maç 0 - 0 bitti. Galatasaraylılar fena oynadılar. Hücum hattındakiler anlaşılmadılar. Arifin durgun oyunu, esasen bozuk olan bu hattı büsbütün felce uğrattı. Sarı Kırmızılılar için beraberlik en iyi netice idi.

Gençler ise, hakikaten güzle.

bir oyun oynadılar. Bilhassa sol müdafilere sol içleri yirmi iki kişinin en iyisi idiler.

Beşiktaş - Altınordu

Şehrimize gelmiş olan İzmirin Altay ve Altınordu takımları dün yine Şeref stadında 3 - 4 bin seyirci önünde millî küme maçları, na devam ettiler.

İlk karşılaşma Altınordu ile Beşiktaş arasında idi.

Takımlar, Feridun Kılınç idare ettiği maça şu kadrörolarla çıktılar:

Beşiktaş: Mehmet Ali - aYvuz, Feyzi - Rifat, Halil, Hüseyin - Şakir, Hakkı, İbrahim, Şeref, Şükrü.

Altınordu: Necati - Şeref, Muhammed - Fehmi, Nurullah, Ali - Hamdi, Hüseyin, Mazhar, Sait, Namık.

İlk dakikalarda canlı oynayan İzmirli iki güzel fırsat yakaladı, fakat Hüseyinle Sait bu çok müsait fırsatları kaçırdılar. Bu tehlikeleri atlatan Beşiktaşlılar, onuncu dakikadan itibaren vaziyete hakim olarak oyunu misafirlerin yarı sahasına naklettiler. Fakat Hakkı ile Şerefın mutad olmaları durgun oyunu, İbrahimin bozuk oyununa inzınamı edince, bir çok sayı fırsatları kaçırdı.

Nihayet otuz ikinci dakikada Şeref Beşiktaşın ilk golünü kaydederdi. Otuz altıncı dakikada yine Şeref topu kaleye girerken gelme takımlar düşürüldü. Verilen penaltıdan Yavuz Beşiktaşın ikinci golünü yaptı ve devre 2 - 0 Altınordu aleyhine neticelendi.

İkinci devrede iki takım da birinci devredeki ile kıyas edilemeyecek kadar güzel ve seri oynadı. Oyun zevkli bir şekil aldı. Güzel ve seri oynayan Altınordu topu açtı. İlk Hamdi, Beşiktaşın hücumlarına tehlikeli akınlarla mukabele etti.

Beşiktaşlılar bu devrede de İbrahim ve Hakkının güzel şütleleri ile gol çıkardılar ve maçı 4 - 0 kazandılar.

Neticenin iyiliğine rağmen Beşiktaşlılar hücum hattını düz muvaffak olmuş sayamayız. Bu neticede diyebiliriz ki Siyah Beyazlıların müdafaası ve bilhassa muavin

Üç arkadaşın marifeti

Vedat, Kemal ve İsmet adında üç arkadaş evvelki gece Sirkeci'de Kırklareli otobüslerinin durduğu mahallede gittimşler. Kemal köşebaşında elektrik direğinin dibinde durmuş, Vedat ta (Kırklareli 37) plâkalı otobüsün üzerine çıkmış, ikisi gözözlük etmişler, İsmet te otobüsün benzin deposuna bir lâtik boru sarkıptı sifon olarak kullanarak bir tenekeye benzin doldurmaya başlamıştı. Bu sırada otobüsün şoförü Mehmet gelmiş, parola olarak kararlaştırıldıkları şekilde «kallavi olsun!» diye seslenmiş. Vedat ta otobüsü tıkırtmış, İsmet boruyu depodan çekmiş, fakat şoför Mehmet bastırarak İsmeti ve arkadaşlarını yakalamıştır.

Dün üçü de adliyeye verilmişler, Sultanahmet ikinci sulh ceza mahkemesinde muhakemelerine başlanmış, hakim Celâl üçünün de tevkifine karar vermiş, muhakeme karar için başka güne bırakılmıştır.

Sevgilisinin evinin camını kırdı

Samatya'da Sancaktar Hayrettin mahallesinde Tekke sokagında oturan müteakit Hasanın kız 18 yaşında Cahideye bir çorap fabrikasında çalışan 17 yaşında Mustafa bir müddetten beri aşık olmuş, Cahideyi ebeveyninden istemiş, Hasan kızını, Mustafa'ya vermişse razı olmuş, fakat Mustafa'nın ebeveyni buna rıza göstermemişlerdir.

Mustafa, evvelki gece sinemadan çıkan Cahideyle kardeşi Şerifin arkalarından eve kadar gelmiş, bir müddet sonra bir taş alarak aşağı katta bir camı kırmıştır.

Mustafa, dün adliyeye verilmiş, bu taşın her zaman olduğu gibi, Cahideye isaret olarak atıldığı söylenmiştir. Mahkeme, Mustafa'nın camı kassından kırdığı kanaatine varmış, altı gün hapse, 27 lira para cezasına mahkûm etmiştir. Ancak, camın kıymetinin azlığı ve Mustafa'nın yaşının küçüklüğü gözönünde tutularak bu ceza bir gün hapis ve üç lira para cezasına indirilmiştir.

Tarihten bir sayfa

İskoçyalı Süreyya...

Halife Ömer'in bir sözü:
Hür doğanları esarete mahkûm etmeyiniz!

Yerinde bir mukabele:
Sezara ait olanları Sezara veriniz!...

Tarih, her zaman Türkün şehadetine şahittir. Bilhassa Salâhaddin Eyyûbi ile haçlı orduların yaptıkları harplerde Türk mertliği, âlicenaplığı daha açık, daha fazla görülür. Arslan yürekli Rışarın emri kumandası altında hareket eden haçlı ordular İngiliz ve Alman kralları da iştirak etmişlerdi.

İngiliz ordusunda, İskoçyanın en eski hanedanına mensup, yirmi beş yaşlarında Şövalye Roger Beconda vardı. Kendisinden beş yaş daha küçük olan hemşiresi Mari Becon, kardeşinden ayrılmak istememiş, birlikte gelmişti.

Fakat talih, bahtsız şövalyeyi kız kardeşinden ayırmıştı. Güzel Mari esir düşmüş ve Salâhaddin Eyyûbinin sarayına gönderilmişti. Sultan, güzel prensese «Süreyya» ismini vermişti.

Roger, bu acı felâketin tesiri altında çıldırmış raddesine gelmişti. Her ne bahasına olursa olsun, kız kardeşini kurtarmak istiyordu. Yalnız bunu cebirle, zorla yapmağa imkân yoktu. Belki bir hile tekrar sevgili kardeşine onu kavaştırmalıydı.

Eski hizmetkârı Guillaume'u çoktan, kardeşini aramaya göndermişti. Bir sene süren uzun ve yorucu, korkulu bir seyahatten sonra nihayet Mariyi bulmağa muvaffak olmuştu ve kardeşine onun hayatta olduğunu haberini getirmişti.

Roger bu haberi alıf almaz, Arslan yürekli Rışarın huzuruna çıktı. Felâketini bütün açıklığıyla anlattı. Kral:

— Merak etme, Roger, dedi, kız kardeşini kurtaracağım. Salâhaddin mert, cüssur, yürekli ruhlu bir rakiptir. Kelimenin tam mânâsile bir şövalyedir. Kendisine yazacağım mektubu götürlür, verişen, kız kardeşini serbest bırakacağımı şimdiden söyleyebiliriz.

Roger, kralın yazdığı mektubu aldı ve hemen yola çıktı. Uzun ve meşakkatli bir yolculuktan sonra Sultanın sarayına vardı. Arslan yürekli Rışarın bir namesini getirdiğini söyledi.

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

Sultan, Roger'i derhal kabul etti. Roger, bu asil Türk sultanının heybeti karşısında şaşırmıştı. Yüzünde bir asalet, ve hayranlıklar vardı. Daha ilk bakışta, kralın Salâhaddin Eyyûbiyi methetmesinde hiç bir mübalağa olmadığına kanaat getirdi.

Sultan, hem mektubu okuyor, hem de parmaklarını siyah seyrekle sakalları arasında dolaştırıyor ve gülümsüyordu. Acaba bu mektupta ne yazılı idi?...

kardeşinin yanında bir esir olarak alıkoymuz.

Salâhaddin! Allahın birleştirilmesini ayırmayınız. Bir kusu kendi yavaşının dışında yaşamaya zorlamayınız. Bu hususta kararınızı beklerken halife Ömer'in bir sözünü hatırlayınız.

«Hür doğanları esarete mahkûm etmeyiniz...»

Sultan Salâhaddin, mektubu okuyup bitirdikten sonra tatlı ve merhametli bakışlarla Rogere baktı. Ve kapının yanında duran baş mabeynîcisine hitaben:

— Süreyya serbesttir. Kardeşine teslim ediniz. En güzel atlarından ikisini hazırlayınız ve Frankların kampına kadar salimen varmalarını temin ediniz.

Dedi. Ulu sultan, Arslan yürekli Rışara cevap yazmayı da ihmal etmedi:

«Mektubunu bana getiren kahraman elini sıkta, Kendisini kız kardeşinin yanında esir olarak alıkoymadım. Bize lazım olan esir değil, zaferdir. Kızı, kardeşine iade ediyorum. Ben, Salâhaddin Halife Ömer'in sözüne tabiiyetle Süreyya'yı serbest bırakırken sen Rışar, neye ismanın şu sözünü hatırlamıyorsun: «Sezara ait olanları Sezara, Allaha ait olanları Allaha veriniz.» Senden, bidden aldığın ve sana ait olmayanı toprakları bize, sahiplerine vermeni istiyebilirim miyim?...»

Salâhaddin

Bekçiye hakaret eden sarhoş

Kerim Yeşiltaş, evvelki gece Beşiktaş'ta sarhoş olarak giderken sokakta bir kenara tebevvüle başlamış, bu sırada gelip mâni olan Bekçi Cemil ile kavga ve hakaret etmiştir. Kerim adliyeye verilmiş, asiyecekindi ceza mahkemesinde muhakemesi yapılmış, suçu sabit görülerek bir ay hapse ve 30 lira para cezasına mahkûm edilmiş, bu cezanın tevliline karar verilmiştir.

Elini makineye kapırdı

Yedikulede Kazlıçeşme Demirişarında caddesinde Tikonun deri fabrikasında çalışan amelede Ali, sağ elini makineye kapırmış, yaralanmış, tedavi altına alınmıştır.

«Unutulmaz bir balo gecesi» filminin unutulmaz kahramanı
ZARAH LEANDER
tarafından yaratılan en büyük ve en muhteşem film
Kraliçenin Kalbi
(MARIE STUART)
(STEFAN ZWEIF) in meşhur eserlerinden iktibas edilen ve milyonlarca sarıfile vücutte getirilen bu müstesna şaheser önümüzdeki Cuma akşamı
ŞARK Sinemasında
GALA MÜSAMERESİ olarak takdim edilecektir.

Telgraf, Telefon ve Ajans Haberleri

Amerika deniz kuvveti artıyor

35.000 tonluk
Vaşington da
hizmete girdi

Vaşington, 18 (A.A.) — Şimdi Amerika 17 zirhiye malikdir. Bu zirhlerden en son hizmete giren gemi 400 milimetrelik toplarla mühezzaz 35 bin tonluk «Vaşington»dur. Bu harp gemisi bir kaç yıl evvel donanmaya iltihak eden «North Carolina»nın eşidir. «Vaşington» tahmin edilen müddetten altı yıl evvel bitmiştir. Bu da Amerika deniz tezgahlarında ne kadar büyük bir ilerleme olduğunu göstermektedir.

Rooseveltin beyanati

Vaşington, 18 (A.A.) — Rooseveltin ticaret haftası münasebetiyle yaptığı beyanatta totaliterizmin tahakkümü altında dünyada bencillikli ticaretin ancak bir taarruz siharatı olduğunu kaydetmiş ve şöyle demiştir:

Birleşik Amerika, demokratik prensiplerini müdafaa ve liberal iktisadi hayatın tabii ve teşvikinde mahiyetli iktisadiyatını idare etmektedir. Birleşik Amerika büyük bir kısmı iktisadi hirs, sebepsiz korku ve merhametsiz taarruzla hasıl olan tahripatı ticaret tahditleri yüzünden keşmekeş içinde giren dünya iktisadiyatını tekrar kurmak mesuliyetini ancak bu suretle karşılayabilir. Hakikaten müthiş bir dünya buharı karşısında bulunduğumuzu biliyoruz. Totaliter taarruz yalnız dünyamızı değil, demokratik yaşamı da tahrip etmekte bizzat bünyesini tehdit etmektedir.

Kolonyaya şiddetli bir hücum

Londra, 18 (A.A.) — Hava kuvvetlerinin tebliği:

Göce, Kolonya, yeniden, İngiliz bombardıman servisi tayyarelerinin şiddetli bir hücumuna hedefi olmuştur. Bir çok infikale ve yangın bombası atılmıştır. Tayyarelerimiz, hedeflerini terkedilen büyük yangınlar yanmaktadırlar.

Rotterdam ve Boulogne doklarına ve düşman işgali altında bulunan diğer hedeflere daha küçük miktarda hücumlar yapılmıştır.

Dün gece, Fransız ve Hollanda limanlarına da hücum edilmiştir.

Bütün bu gece harekâtından, bir bombardıman tayyaremiz dönmüştür.

Bu sabah erken, avcı tayyarelerimizden birisi, İngilterenin cenubu şarkı sahili açıklarında düşman avcusunu denize düşürmüştür. Dün yapılan keşif uçuşlarından iki avcumuz dönmemiştir.

Orta şarkta

Kahire, 18 (A.A.) — Orta şark İngiliz kuvvetleri hava umumi karargâhının tebliği:

İngiliz tayyareleri Bingazi, Derina ve Gazala'ya muvaffakiyetle hücum etmişlerdir. Bu tahdidi infikaller olmuştur. Haneleride diğer binalara tam isabetler kaydedilmiş ve hangarlar da yangınlar çıkarılmıştır.

İrak'da Musul tayyare meydana bulunan Alman tayyareleri karşılaştırmalı ateşine tutulmuştur.

Heinkel tipinde bir tayyare ateş etmiş harap olmuştur. Diğer bazı tayyareler de hasara uğratılmıştır. Amara'da bazı petrol sarayları donanmaya mensup tayyareler tarafından muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir.

Habbaniye'deki İngiliz hava meydanı Messerschmitt tayyarelerinin refakatinde uçan Heinkel, Messerschmitt tayyaresi bir sığınma otomobilini mitralyöz ateşine tutmuştur.

İngiltereye hava taarruzu zayıf oldu

Londra, 18 (A.A.) — İngilizlerin tebliği:

Göce İngiltere üzerinde düşman hava faaliyeti çok küçük miktarda olmuştur. Şarkı İngiltere iki noktaya bomba atılmıştır. Hasar pek azdır. Fakat bir el kaydedilmiştir.

Yeni cenup sahilleri açıklarında düşman avcusunu düşürmüştür.

Fransa, Suriye ve Irak

FRANSA - SURIYE

Alman - Fransız müsterek beyanati bekleniyor

Berlin, 18 (A.A.) — İş birliği siyaseti hakkında müsterek bir Alman - Fransız beyanati yapılmamasına intizar edilmektedir.

Amerika'nın Vichy sefiri geri çağırılacak

Kopenhag, 18 (A.A.) — Stefani ajansından:

Vaşingtondan gelen haberler Amerikânın Vichy hükümeti nezdindeki sefiri Amiral Leahy'nin Fransız - Alman yaklaşması üzerine geri çağırıldığını teyit etmektedir.

Fransız hava nazırı Fas'da

Rabat, 18 (A.A.) — Hava Nazırı General Bergeret umumi vali General Nogues, şimali Afrika başkumandanı General Odic ve Fastaki hava kuvvetleri kumandanı General La Houle ile, hava ve deniz ve kara kuvvetlerinin iş birliği meselesinde ticari havacılığın inkişafına mütaliik meseleleri hakkında görüşmüştür. Billa, hare General Bergeret, Meknes'e hareket etmiştir.

IRAK

Irak - Sovyet münasebatı

Moskova, 18 (A.A.) — D.N.E. bildiriyor:

Resmî kaynaktan tebliğ edildiğine göre, dün Ankara'da Sovyet büyük elçisi Binogradof ile Irakın, Ankara elçisi Kamil Geylani iki memleket arasında diplomatik ve ticari münasebetleri konsolosluk münasebetleri hakkında notalar teati etmişlerdir.

Irak'ın yeni Moskova sefiri

Beyrut, 18 (A.A.) — Stefani ajansından:

Bağdattan alınan bir habere göre, Nimet Süleyman Irakın Moskova elçiliğine tayin edilmiştir. Yeni sefir, derhal vazifesi başına gidecektir.

Irak tayyare meydanlarında

Kahire, 18 (A.A.) — B. E. C.: Irak üzerindeki hava faaliyeti hakkında İngiliz karargâhı umumi şifâ tasfiatı vermektedir:

İngiliz tayyareleri Musul tayyare meydanı üzerine muvaffakiyetli akınlar yapmışlar, yerde bulunan Alman tayyarelerine mitralyöz ateşi açarak bunlardan birçoğunu tahrip etmişlerdir.

Bir Heinkel tayyaresi ateş almıştır. İkinci defa olarak donanmaya mensup tayyareler bu faaliyete iştirak etmişlerdir.

Basranın 200 kilometre şimalinde bulunan Amara'daki petrol depoları muvaffakiyetle bombardıman edilmiştir.

Alman tayyareleri Habbaniyede İngiliz tayyare meydanına hücum etmişlerdir. Hafif hasar ve ölü vardır.

Haydarabad nizamının takbihi

Haydarabad, 18 (A.A.) — Haydarabad nizamı bir beyanname nesreder. Hindistan müslümanlarını Raşid Alinin hareketini takbihi için kendisine iltihaka davet etmiştir.

Kral İbnissuud İngiltereye müzahir

Kahire, 18 (A.A.) — Reuter: Öğrenildiğine göre, Suudi Arabistan kralı İbnissuud, Irak Malye Nazırı Naci Elisuudi Paşayı kabul ettiği zaman kendisine şunları söylemiştir:

Raşid Ali ile takip ettiği siyaset hakkında hemfikir olsaydım şimdiye kadar ona yardım etmiş bulunurdum. Arap milletinin takip etmesi lazım gelen yegane yol İngiltereye müzaheret etmektir.

Dakar'ın Almanlarca işgali bahis mevzuu olmaması

Vişi, 10 (A.A.) — Ofi ajansının bildirildiğine göre, Fransız hükümeti, Hitler ile Amiral Darlan arasındaki görüşmelerde Dakar'ın Alman kuvvetleri tarafından işgalinin bahis mevzuu edildiği hakkında Newyork Times'in verdiği haberi katı surette yalanlamıştır.

B. Churchill

Norveç milli bayramı münasebetiyle bir mesaj gönderdi

Londra, 18 (A.A.) — Norveç milli bayramı münasebetiyle Londra'da kral Haakon'un iştirakile yapılan toplantıda, başvekil B. Churchill'in bir mesajı okunmuştur.

Başvekil bu mesajında şöyle demektedir:

«Norveç'te zalim Nazi tahakkümü altında bulunan yurddeşlarımız için bu seneki milli bayram hazin olmakla beraber, mânevîyatlarının sarsılmamış olduğunu biliyorum. Onlar İngiltere'nin ve Amerikanın hürriyet kanununun ölmesinde müsaade etmemek hususundaki azmini paylaşılmaktadırlar.»

İlaşe maddeleri rol oynayacak

İngiltereye Doksan milyon dolarlık yiyecek gidiyor

Newyork, 18 (A.A.) — «United Press» in bildirdiğine göre 90 milyon dolar kıymetinde ziaraat mahsulü Amerika limanlarına getirilmektedir. Bunlar kiralama ve ödünç verme kanunu mucibince İngiltereye gönderilecektir.

Harbi yiyecek maddeleri kazanacaktır

Londra, 18 (A.A.) — Londra'da çıkan Star gazetesine Vaşingtondan bir telgrafta bildirildiğine göre, Amerikan ciğerleri, programlarında büyük değişiklik yapmaya lüzum görmeden İngilterenin ve Mihver muhalif olanların yiyecek ihtiyaçlarını karşılayabilecek durumda olduklarından emindirlir. Yiyecek maddelerinin yardım olarak gönderilmesi Amerika tarafından diplomatik bir silah olarak kullanılacaktır. Mihverden çekinen milletlere gönderilecek yiyecekler ödünç verme ve kiralama kanunu mucibince ayrılan 337.500.000 İngiliz liralık tahsisatla karşılanacaktır.

Geçen harpte Amerikanın parolası idi: «Harbi yiyecek maddeleri kazanacaktır.» Bugünün parolası da aynıdır.

B. Roosevelt'in emriyle İngiliz halkının ve ordusunun ilaşe programını tanzim etmek üzere Londra'ya gitmiş olan ve ilaşe işlerini iyi bilen iki mühâssis Amerika'ya dönmüştür.

Romanyada yiyecek maddeleri

Bükreş, 18 (A.A.) — Siara gazetesine göre, Romanyanın bir resmi tebliğini nesretmiştir. Bu tebliğde, şeker, et, un, ekme ve sair yiyecek maddelerinin Bükreş ve civarında vesikaya tabi tutulacağı bildirilmektedir.

General Dentz

(Başı 1 incede) X/X

dinlediniz. Mareşalin nizam ve sulha hararetiler azusundan mülahem heyecanlı, azımsak ve hâkimane sözlerini işittiniz.

Aynı dakikada, İngiliz tayyareleri, anımsın tayyare meydanlarınıza hücum ediyorlardı. Merkebir ve Dakar'dan sonra, İngiltere bir kere daha, Fransız topına hücum etmiş ve Fransız kanı aktırmıştır. İngiliz hükümeti, Fransayı Suriye üzerinden uçan veya uçtuğu olarak yere inmeğe mecbur kalan Alman tayyarelerini kuvvetle püskürtmekle iltihak etmek suretiyle, Fransaya karşı bu tecavüzünde kendisini haklı göstermek istiyor. Hiçbir şey, bunu haklı gösteremez.

Mareşal Petain'in teyid ettiği gibi, Fransanın İngiltereye karşı hiçbir tecavüz niyeti yoktur. Dünkü muhâssatlarımızın kullandıkları salâhiyet, mütareke şeraitinin tam tabikinden doğmaktadır.

Hakikat budur. İngiliz hükümetinin Fransayı iltihak ettiği şeyler, iftira ve bühtanlar uydurular ve canıyane tecavüz için bahanelerdir.

Sizler, bunlara karşı sükün ve vekarla mukabele edeceksiniz. Filhakika, Fransızlar, Suriye'ileri ve Lübnan'lılar, daha sıkı bir iltihatta kardeşçe işbirliği yapacaklar, fakat ilk kurbanlarını masum halkın teşkil edeceği hiçbir muhasamat hareketine tevessül etmeyeceklerdir.

Mareşal Petain'den Suriye ve Lübnan arazisini müdafaa etmek vazifesini aldım. Bu vazifeyi, sarımsız bir tarzda ifa edeceğim. Mukadderatına emin bulunan Fransa, Suriye ve Lübnan halkının sadakatinden ve muhabbetinden emindim.

Sark ordusu, kuvvete kuvvetle mukabeleye hazırdır.

Suriyedeki Fransız pilotlar Filistine kaçıyor

Kudüs, 18 (A.A.) — B. E. C.: Bir çok Fransız tayyarecileri, tayyareleriyle Suriyeden Filistine gelmişlerdir. Tayyareciler, Vişi hükümetine artık hizmet etmemek kararında olduklarını söylemişlerdir.

Kral Boris Sobronya reislerini kabul etti

Sofya, 18 (A.A.) — Kral Boris dün istifa etmiş olan mebusan meclisi reisi B. Logofetof ile yeni mebusan reisi B. Kalfof'u kabul etmiştir.

Habeşistanda ateş kesildi

Müzakereler başladı

Hartum, 18 (A.A.) — Cuma günü saat 8,15 te bir İtalyan subaylar heyeti, teslim şartlarını müzakereye memur bir yüksek İtalyan subayının muvasalatını hazırlamak üzere İngiliz mevzilerine gelmiştir. İngilizler bu yüksek İtalyan subayı ile, bu subayın Dük d'Aoste adına konuşması şartile görüşmeyi kabul etmişlerdir. Ateşin saat 18 de kesilmesi ve şartlar kabul olunmazsa ateşe saat 21,15 te yeniden başlaması takarrur eylemiştir.

Ateşin saat 18 de kesilmesinde sonraki vaziyet hakkında Hartumda henüz hiçbir malumat yoktur.

Batı çölünde:

Mısır topraklarında Alman askeri kalmadı

Habeşistanda:

Ambalagi düşmek üzere

Kahire, 18 (A.A.) — Askeri mah. fillerde Suriyeye yeni Alman tayyareleri geldiği hakkında malumat yoktur. Batı çölünde muharebeler hudutla tekkâst etmektedir. Hududun Mısır tarafında birkaç Alman grubu da ha kalmışsa da esas muharebeler hudutla Kapuzzo arasında cereyan etmektedir.

Elde edilen Alman esirlerinin ekskriyeti düşman makineli piyadesine mensuptur.

Sollum'da yapılan hareket büyük bir taarruz değil, hedefi dümana insanca ve malzemece ziyat verdimek olan bir harptir.

Ambalagi etrafında muharebeler faaliyet surette devam etmekte ve İtalyanlar gittikçe güç bir vaziyete girmektedirler. Burada mevcut 15 bin kadar İtalyan kuvvetinin akıbeti bilkuvve halledilmiş sayılabilir.Çünkü bunlar tamamilen çevrilmişlerdir.

Bundan sonra Condar ve Rina ile ri kuvvetleri Jima yakınındaki kıtaatı kalacaklardır.

Fakat Ambalaginın sukutla, Adisababa Asmara yolu açılacak, bu suretle bütün memlekete hakim olmak mümkün olacaktır.

Cenupta İngiliz ileri yürüyüşü muntazaman devam etmektedir.

İtalyan tebliği

Roma, 18 (A.A.) — İtalyan orduları umumi karargâhının 347 numaralı tebliği:

Ambalaginın şarkı Afrika'da Dük d'Aoste'un kumandası altındaki son müdahalelerinin anudane mukavemeti devam etmektedir. Bu müdahaleler, malzeme fıkadan yüzünden her saat daha ziyade müşkülleşmekte olan şerait altında cesaret harikaları göstermektedirler. Duçar olunan ziyat ve yaralıları tahliye ve tedavi etmekte imkânsızlık da bu müşkülâtı artırmaktadır.

Adallo Sidano'da düşmanın bir taarruzu tardedilmiştir. Diğer mntakalarda tebeddül yoktur.

Yunan başvekilinin Girit halkına hitabesi

Hanya, 18 (A.A.) — Ege ajansı bildiriyor:

Yunan başvekil Emanuel Çuderos dün Girit halkına şu heyecanlı hitabı yapmıştır:

Bugünkü müşkül şartları karşısında hususanda gösterdiğiniz fedakârlık ve itimat zihniyeti, Girit halkının uzun, gürültülü, fakat şanlı tarihinde, büyük zorlukları iltihak için daima göstermiş olduğu yüksek zihniyettir. Siz her zaman kahramanlık gösterdiniz ve milli menfaatı icap ettirdiği zaman sülh hizmetlerini, harp tehlikeleri ile değişmeğe daima hazır bulundunuz. Bu suretle asırların revili esnasında, hür insanlığın kıymetli hasîletleri olan metin seciyenizi meydana getirdiniz.

«Şanlı ve şerefli Girit ömür bir ruha sahip olduğunuz asırlarca müddet isbat etmiş ve büyüklüğünden mahrum edilemeyeceğini göstermiştir. Çünkü Girit te Yunanistanın ölmüş ruhunu taşımaktadır. Bu ruh, bizim için her şeydir. İmanı ve vatanı uğrunda feragati doğuran odur. Bugünkü nazik devirde de değişmemiş olan bu ruhun verdiği hamle ile düşmanı yıkacağız.»

Mısırın eski genel kurmay başkanı

Tayyare ile kaçarken çevrildi, fakat kaçıp saklandı

Kahire, 18 (A.A.) — Mısır hükümeti eski Mısır genel kurmay başkanı Aziz Elmisri'nin nerede bulunduğunu bildiren bin İngiliz lirası mükâfat vaatmiştir. Mihver devletleri taraftarı sayılan Aziz 16 Mayıs'ta iki Mısır diplomatının idaresindeki bir tayyareyle Almaza hava meydanından hareket etmiş de, hava kontrol memurlarının dikkati sayesinde tayyare karaya indirilmiş, fakat inerken telgraf tellerine çarparak düştüğünden içindeki üç kişi kaçmıştır.

Bunların Kahireye gelerek gözlemlikleri zannediliyor.

Ele geçirilen bayırlardaki kağıtlar ve fotoğraflar Aziz ve arkadaşlarının memleket emniyetini muhalif faaliyetinde bulunduklarını şüphe götürmeyecek derecede göstermiştir.

Bunların tevkifleri için büyük gayretler sarfedilmektedir.

Hess

Yaptığı ifşaat büyük bir dosya doldurmuş

Londra, 18 (A.A.) — Dahiliye nazırı Morrison söylediği bir nutukta şöyle demiştir:

«Hess denilen bu gangster İngilizlerin elinde kalmaktadır. Hitlerin hazin bir devrede İngiliz milletine bir eğlence mevzuu verildiğinden dolayı minnettar olabiliriz. Hess de emellerini efendisî gibi, modern zamanları, en büyük siyasi cinayetlerinden bir kaçını irtikâp suretile kirtletmiştir.»

Hess'in ifşaatı

Gizli raporlar büyük dosya teşkil ediyor

Londra, 18 (A.A.) — Londra gazetelerinden Evening Standard diyor ki:

Rudolf Hess'in Almanyanın vaziyetine dair söyledikleri ile nazilerin planları üzerine verdiği malumat hakkında hazırlanan gizli raporlar, şimdi büyük bir dosya teşkil etmektedir. Başvekil bütün raporları okumuştur. Halen bu raporlarda bakar bakmaz göze çarpmayan malumat olup olmadığı mütehassıslar tarafından tetkik edilmektedir. Temin edildiğine göre, Hess, tarafından verilen malumat öyle bir mahiyeti haizdir ki, bunların tasfiatını Hitler bilmiş olsa planlarının bazıları değişirmeye mecbur kalır. Hess'in her söylediği de ayrıca tahkik edilmektedir.

Hitlerin eski bir sır arkadaşısı olan tanınmış muharrirlerden Hermann Rauschning, Spectator'da yazdığı bir makalede diyor ki:

Rudolf Hess'in harbin ortasında düşman memleketine kaçması Hitler için kaybedilmiş bir muharebeden daha büyük bir ehemmiyettedir. Askeri hareket en yüksek dereceye bulduğu bir anda bu hâdisse Hitler için müthiş bir darbe olmuştur. Hitler en sadık ve en az haddin mesai arkadaşını haybetmekle kalmamış bu arkadaşının nazilerin düşmanlarına iltica ettiğini de görmüştür.

Zaferi her halde sarhoş bulunmayan, bilakis şüphe ve endişe ile bir kışkırtıcı içinde kalmış olan Alman millet için bu hâdisse daima korkutucu müthiş bir hakikatin birdenbire meydana çıkmasını teşkil eder. Bu hakikat Almanyanın ucurumun kenarında da olduğudur. Bu hâdisse 1918 de 8 Ağustos muharebesi esnasında vuku bulan ve Alman kıtalarnın muharebeye gitmek istememeleri hâdisesine benzemektedir. Şimdi ise Hitlerin en iyi mesai arkadaşısı olan kusursuz bir Alman vatanperver kendisi bu iş birliğini daha ileriye götürmekten imtina etmiştir. Her iki hâdisse de şualarını uzaklara isal eden bir fener benzemektedir. Bundan böyle Almanların girişecekleri her hareket bir kararsızlık ve şüphe damgası taşıyacaktır.

Sırp Banatı

Berlin, 18 (A.A.) — Sırp Banatı guntakasının Macarlar tarafından işgal edildiği hakkında kışkırtıcılar avrı der telâkiki edilmektedir. Bu mntakaların mukadderatı hakkında yalnız Almanyaya karar verecektir.

İngiliz bombardıman tayyareleri

Palmir hava meydanını bombaladılar

Vişi, 18 (A.A.) — Negredilen bir beyanata göre, İngiliz bombardıman tayyareleri cuma günü Şam mntakası üzerinde görününce Fransız avcı tayyareleri hemen havalanmışlardır. Bundan sonra olup bitenler hakkında, İngiliz tayyarelerinin Elkantra mevkinden tekrar Filistin hududuna girdiklerinden başka bir şey ifşa edilmemiştir.

İngiliz tayyarelerinin Şam üzerinde görünmelerinden evvel, Suriyede, ki Palmir hava meydanını bombardıman ettikleri ve Halep üzerinde uçtukları da bildirilmektedir.

Alman-Fransız anlaşma şartları

Londra, 18 (A.A.) — Sunday Dispatch gazetesi, Hitlerin Darlan, Alman - Fransız muahedesi için güzel vaatler iltiva eden bazı hükümlerini ileri sürerek Suriye ile Dakarın ve Fransız Afrikasının Atlantik sahillerinin işgali için Fransanın muvafakatını istihsal ettiğini yazmaktadır:

Bu vaatler şunlardır:

1 — Bir Fransız - Alman dostluk muahedesi akdi,

2 — Fransız mülki tamamiyetinin masuliyetine dair Almanyaya tarafından teminat verilmesi,

3 — İktisadi ve mali anlaşmalarla mülkâlat işlerine ait anlaşmalar yapılması,

4 — Fransanın tazminatın muat tutulması ve bombardımanlar neticesinde Fransız limanlarının uğradığı hasarların İngiltere tarafından tazmin edilmesi,

5 — Fransız ordusunun dahil emniyetini muhafazaya mahsus bir kuvvet haline ircaı, fakat buna mukabil Fransız donanmasının Alman, İtalyan ve İspanyol donanmaları ile birlikte «Büyük Avrupa» donanmasının bir kısmını teşkil etmesi ve Amiral Darlanın bu Avrupa donanmasına başkumandanı tayin edilebileceğinin ihvas edilmesi,

6 — Almanyaya kalacak olan Alsace - Loreine müstesna olmak üzere Fransanın tahliyesi, «Yalnız Fransız sahillerinin harpten sonra tahliye edileceği tasrih edilmiştir.»

7 — Fransanın Suriye mandasından feragat etmesi ve Afrikadaki Fransız müstemlekelerine «Büyük Avrupa» müstemlekeleri çerçevesinde dahilinde istiklâl verilmesi. Bu «Büyük Avrupa» müstemlekeleri bir Almanın riyaset edeceği bir «Avrupalar» komisyonu tarafından idare edilecektir.

Japonya

İlkbahar taarruzunda muvaffak olamadı

Çunking, 18 (A.A.) — Daily News ismindeki Çin gazetesine göre Japonlar orta Çinde gırtıkıkları büyük mayıs taarruzu Şansi cenup vilayeti müstesna olmak üzere bütün cephelede akim kalmıştır. Şanside Çin kuvvetleri düşman kuvvetlerinin adette üstün olmaları sebebiyle Sarı nehirdeki köprüleri terkedererek büyük miktarda manevra harbi için Japon gerilerine dönmeğe mecbur kalmışlar, dr. Cenubi Honay'da ve şimali Hupeh'de Japonlar ağır ziyat vererek ilk mevzilerine çekilmek mecburiyetinde kalmışlardır. Lunghai demiryolu üzerinde ve Sarı nehrin cenup kıyısında kâin mühim bir şehir olan Loyang'ya yüzden fazla Japon tayyaresi taarruz etmiştir. Taarruz bütün gün devam etmiştir.

Dün cepheden alınan telgraflarda Japonların şimali Hupeh'deki Japon taarruzunun püskürtüldüğünü ve Japonların Sarı nehir köprülerini alıktan sonra bunları terke mecbur kaldıklarını bildirmektedir.

icabında Paris bombalanacak

Londra, 18 (A.A.) — Daily Ekspres gazetesinin siyasi muharriri diyor ki:

Şimdiye kadar İngiliz hava kuvvetlerinin hücumlarından müstesna tutulmuş olan Paris ve diğer Fransız mntakaları, eğer bu Fransız hükümeti nazırlarla tamamilen iş birliği yaparsa, bombardıman edilmek tehlikesine maruz bulunmaktadır. İngiliz nazırları bu mecburiyetten ne kadar müteessir iseler, karada, denizde ve havalarda bütün hareketi yapmaya da aynı derecede azmetmiş bulunmaktadır.

Hırvatistan

İtalya ile bir anlaşma imza etti

Hırvat heyeti

Romada debdäbe ile karşılandı

Roma, 18 (A.A.) — Popolo di Roma'nın bildirdiğine göre, İtalyan - Hırvat müzakerelerine 25 nisan'da Liubiana'da Kont Ciano ile B. Paveliç arasında bağlanmış ve bu müzakerelerde B. Paveliç, Hırvat milletinin eski Hırvatistan kralığını yeniden ihya etmek ve saltanatı tacını Savoia hanedanına vermek hususundaki arzusunun Kont Ciano'ya bildirmiştir.

Roma, 18 (A.A.) — Bugün öğle üzeri Venedik sarayında İtalyan - Hırvat arazi ve askeri anlaşmaları imzalanmıştır.

Hırvat heyeti

Trieste, 18 (A.A.) — Hırvat başvekil B. Ante Paveliç, refakatinde Hırvat devlet erkânı bulunduğu halde otomobile Zagreb'den Trieste'ye gelmiştir. Roma'ya gitmekte olan B. Paveliç Roma'dan gelmiş olan bir heyet tarafından karşılanmıştır.

★

Roma, 18 (A.A.) — Bir Hırvat heyeti bu sabah saat 9,30 da Roma'ya gelmiştir. Bu akşam 22 de dönmek olan bu heyet, 50 si resmi sifata haiz olmak üzere 100 kadar kişiden mürekkeptir. Heyet arasında B. Ante Paveliç, on kadar Hırvat nazırı ve müsteşarı, ordu mareşali muavini Wladimir, Ustaşi partisi sekreteri Larković, Zagreb katolik peskaposu, Zagreb başmüftüsü ve daha bir çok şahsiyetler vardır. Hırvat heyeti Villa Madama'ya inmiştir.

★

